Dosarul nr. 2-10328/24
2-24086011-12-2-02082024-1

H O T Ă R Â R E
în numele legii

19 mai 2025 **municipiul Chișinău**

Judecătoria Chișinău, sediul Centru
Instanța compusă din:
Președinte de ședință, judecătorul — Ceban Alexandru
Grefier — Griniuc Dorina

examinând în sediul instanței, în ședință de judecată publică, în ordine contencioasă, cauza civilă inițiată la cererea de chemare în judecată formulată de către Maevskaia Inga împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenienți accesorii — executorul judecătoresc ***** și executorul judecătoresc *****, cu privire la constatarea faptului încălcării termenului rezonabil de executare a hotărârii judecătorești și încasarea prejudiciului moral,

a constatat:

Argumentele participanților la proces

1. La 02 august 2024, Maevskaia Inga a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, solicitând repararea prejudiciului cauzat prin pretinsa încălcare a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești.
2. Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Central, din 16 august 2024, cererea de chemare în judecată depusă de Maevskaia Inga către Ministerul Justiției al Republicii Moldova privind repararea prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la executare în termen rezonabil a hotărârii judecătorești a fost primită spre examinare în procedură contencioasă.
3. În argumentarea acțiunii, reclamanta a indicat că la *****Judecătoria Chișinău, sediul Centru, a examinat acțiunea civilă înaintată de Maevskaia Inga și a dispus încasarea de la *****, în beneficiul reclamantei, a pensiei de întreținere pentru copiii minori ***** și *****, în sumă fixă de 1 500 lei lunar pentru fiecare copil, începând cu data înaintării acțiunii în judecată, 08 decembrie 2018, și până la atingerea majoratului. Reclamanta a menționat că hotărârea indicată a devenit irevocabilă la 20 august 2019.
4. Reclamanta a susținut că, potrivit informațiilor cunoscute acesteia, debitorul ***** își are domiciliul în or. *****, str. *****, precum și deține un bun imobil în or. *****, str. ***** cu nr. cadastral ***** Din aceste motive, reclamanta a prezentat titlul executoriu spre executare executorului judecătoresc *****, cu sediul în or. *****.
5. În continuare, reclamanta a arătat că prin încheierea nr. ***** din *****, emisă de executorul judecătoresc *****, a fost intentată procedura de executare și a fost primit spre executare documentul executoriu nr. ***** eliberat de Judecătoria Chișinău, sediul Centru.
6. Reclamanta a invocat că prin încheierea nr. ***** din 15 octombrie 2020 executorul judecătoresc ***** a dispus strămutarea documentului executoriu către executorul judecătoresc *****, pe motiv că debitorul ***** ar avea domiciliul în mun. Chișinău, str. *****
7. Potrivit reclamantei, deși aceasta a informat de mai multe ori executorul judecătoresc ***** că debitorul dispune de bun imobil pe teritoriul or. *****, acest fapt ar fi fost ignorat de executorul respectiv.

8. Prin actul de preluare a executării nr. *****din *****, emis de executorul judecătoresc *****, s-a dispus preluarea executării documentului executoriu nr. ***** Reclamanta a afirmat că, ulterior, nu ar fi fost întreprinsă nicio măsură efectivă de executare.

9. Reclamanta a mai menționat că, peste aproximativ patru ani de la preluarea executării, prin încheierea nr. *****din *****, executorul judecătoresc ***** a dispus strămutarea documentului executoriu către executorul judecătoresc *****, motivând că debitorul deține în proprietate bun imobil în or. *****, str. ***** cu nr. cadastral *****

10. Totodată, reclamanta a indicat că prin încheierea executorului judecătoresc ***** nr. *****din ***** a fost stabilită restanța la plata pensiei de întreținere în beneficiul Maevskaia Inga în mărime de 139 677 lei, dar prin actul de preluare a executării nr. 135p/a-287/2024 din 16 aprilie 2024, adoptat de executorul judecătoresc *****, or. *****, s-a dispus preluarea executării documentului executoriu.

11. În esență, reclamanta a susținut că documentul executoriu emis în temeiul hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, din *****rămâne neexecutat, fiind creat, în opinia sa, un cerc vicios, în care executorii judecătorești transmit documentul executoriu de la unul la altul, fără a asigura executarea efectivă.

12. În drept, reclamanta a invocat prevederile art. 70 din Codul de executare, arătând că documentul executoriu trebuie executat în termenul indicat în acesta sau, dacă termenul nu este indicat, într-un termen rezonabil, criteriile de determinare a termenului rezonabil fiind complexitatea procedurii de executare, comportamentul participanților la procedura de executare, interesul creditorului și conduita executorului judecătoresc.

13. Reclamanta a susținut că durata executării trebuie apreciată prin prisma art. 6 § 1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului și a jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, executarea hotărârii judecătorești fiind parte integrantă a procesului echitabil. De asemenea, reclamanta a invocat art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție, arătând că neexecutarea hotărârii o lipsește de posibilitatea de a beneficia de bunul său, respectiv de creanța stabilită prin hotărâre judecătorească.

14. Reclamanta a solicitat: admiterea cererii de chemare în judecată și constatarea încălcării art. 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale și a art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție, urmare a omisiunii statului de a asigura executarea hotărârii judecătorești nr. *****din 24 ianuarie 2019; încasarea de la bugetul de stat, în beneficiul reclamantei Maevskaia Inga, a prejudiciului moral în mărime de 100 000 lei; încasarea cheltuielilor de judecare a pricinii, cuantumul cărora urma să fie concretizat pe parcursul examinării cauzei.

15. Ministerul Justiției al Republicii Moldova a depus referință, prin care a solicitat respingerea acțiunii ca fiind neîntemeiată.

16. În esență, Ministerul Justiției a arătat că examinarea unei cereri întemeiate pe Legea nr. 87/2011 presupune identificarea obiectului pretențiilor, stabilirea perioadei de referință și aprecierea necesității, precum și a cuantumului satisfacției echitabile. Ministerul Justiției a menționat că, în speță, nu se poate reține automat răspunderea statului pentru neexecutarea integrală a unei hotărâri pronunțate împotriva unui debitor privat.

17. Ministerul Justiției a susținut că, potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, responsabilitatea statului pentru executarea unei hotărâri pronunțate împotriva unei persoane private nu se extinde mai departe decât asupra implicării organelor statului în procedura de executare, statul neputând fi considerat garant absolut al plății datoriei de către debitorul privat.

18. Pârâtul a menționat că debitorul este o persoană privată, nu este înregistrat cu bunuri mobile susceptibile de urmărire, nu deține mijloace financiare pe conturile bancare și nu este încadrat în câmpul muncii, iar dificultățile executării au fost determinate inclusiv de situația debitorului și de lipsa unor mijloace ușor urmărite.

19. Potrivit Ministerului Justiției, procedura de executare în baza documentului executoriu nr. *****din *****s-a aflat, în perioada august 2020 – octombrie 2020, în gestiunea executorului judecătoresc *****, iar la 15 octombrie 2020 documentul executoriu a fost transmis conform competenței executorului judecătoresc *****, reieșind din domiciliul debitorului indicat în mun. Chișinău, bd. ***** Documentul executoriu a fost primit în procedura de executare de executorul judecătoresc ***** la *****.

20. Ministerul Justiției a indicat că, în perioada aflării documentului executoriu în gestiunea executorului judecătoresc *****, au fost întreprinse mai multe măsuri de executare. Astfel, s-a aplicat sechestru asupra conturilor bancare ale debitorului la băncile comerciale naționale, dar din informația furnizată de instituțiile bancare nu au fost identificate sume bănești în conturi, ceea ce nu a permis indisponibilizarea acestora. Măsura a fost aplicată având în vedere cererea scrisă a creditorului din 23 august 2021.

21. Pârâtul a mai arătat că la 08 septembrie 2021, în urma cererii creditorului, au fost verificate bazele de date naționale pentru identificarea bunurilor deținute de debitor, fiind stabilit că unicul bun identificat este un teren pentru construcții situat în or. *****, asupra căruia executorul judecătoresc a aplicat interdicție de înstrăinare. Totodată, s-a constatat că debitorul nu deține în proprietate mijloace de transport care ar putea fi urmărite și nu este încadrat în câmpul muncii.

22. Ministerul Justiției a susținut că la 18 noiembrie 2021 executorul judecătoresc a înaintat la Judecătoria Chișinău, sediul Centru, demers privind anunțarea în căutare a debitorului, demers admis prin încheierea instanței din 16 decembrie 2021, iar informația despre anunțarea în căutare a fost remisă spre executare Inspectoratului de Poliție *****. La 24 februarie 2022, debitorul s-ar fi prezentat la biroul executorului judecătoresc, a achitat suma de 18 000 lei cu titlu de pensie alimentară și s-a obligat să achite în continuare obligația stabilită.

23. De asemenea, pârâtul a arătat că, ulterior, din cauza imposibilității comunicării constante cu debitorul, executorul judecătoresc a înaintat repetat demers privind anunțarea în căutare, demers admis prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, din 22 decembrie 2022. Inspectoratul de Poliție ***** a transmis la 01 martie 2023 declarația debitorului privind executarea documentului executoriu și un număr de contact, care ulterior s-ar fi dovedit indisponibil.

24. Ministerul Justiției a invocat și conduita creditorului, arătând că în perioada 2020–2022 creditorul nu s-a adresat executorului judecătoresc cu cereri privind valorificarea bunului imobil care aparține cu drept de proprietate debitorului. Potrivit pârâtului, abia la 15 noiembrie 2023 creditorul a solicitat strămutarea documentului executoriu pentru urmărirea bunului imobil situat în or. *****, prin expunerea acestuia la licitație.

25. Pârâtul a mai susținut că reclamanta a solicitat aplicarea față de debitor a interdicției de a părăsi țara, demersul fiind înaintat de executor la Judecătoria Chișinău, sediul Centru, dar acesta a fost scos de pe rol din cauza neachitării taxei de timbru în mărime de 200 lei. De asemenea, s-a indicat că, deși creditorul a solicitat inițial strămutarea documentului executoriu conform competenței teritoriale, la 20 noiembrie 2022 a renunțat la acea cerere,

optând pentru aplicarea interdicției de a părăsi țara, fapt care, în opinia Ministerului Justiției, a contribuit la sporirea artificială a perioadei de executare.

26. Cu referire la etapa ulterioară, Ministerul Justiției a menționat că la *****, în urma cererii repetate a creditorului privind strămutarea documentului executoriu pentru urmărirea bunului debitorului, executorul judecătoresc ***** a emis încheierea de strămutare a documentului executoriu către executorul judecătoresc *****. La 10 aprilie 2024, la biroul executorului judecătoresc ***** a parvenit încheierea de strămutare, iar la 16 aprilie 2024 a fost emisă încheierea de preluare a procedurii de executare.

27. Ministerul Justiției a mai arătat că, după preluarea executării, creditorul a informat executorul judecătoresc că intenționează să schimbe executorul care va continua executarea, dar această intenție nu s-a realizat. De asemenea, pârâtul a indicat că, deși creditorul a comunicat executorului judecătoresc că asupra bunului imobil s-a identificat un potențial cumpărător, ulterior potențialul cumpărător și-a manifestat dezinteresul, ceea ce a impus continuarea procedurii de executare potrivit regulilor legale de valorificare.

28. Pârâtul a precizat că procedura de valorificare a bunului imobil impune respectarea etapelor prevăzute de lege, inclusiv sechestrarea, informarea debitorului și asigurarea condițiilor pentru evitarea unor contestații ulterioare. În opinia pârâtului, procedura de sechestrare a bunului imobil a fost posibilă după revenirea debitorului pe teritoriul Republicii Moldova sau cu asigurarea participării reprezentantului acestuia, debitorul fiind contactat telefonic și fiind de acord ca actele să fie semnate de tatăl său.

29. Ministerul Justiției a arătat că la 17 decembrie 2024 creditorul a înaintat cerere privind expunerea la licitație a bunului imobil sechestrat, iar la 18 decembrie 2024 executorul judecătoresc a emis încheierea privind inițierea expunerii la licitație a bunului imobil. Pentru 07 februarie 2025 a fost fixată data desfășurării licitației de vânzare a bunului imobil aparținând debitorului.

30. În concluzie, Ministerul Justiției a susținut că executorii judecătorești au manifestat diligență în limitele competenței lor, că neexecutarea nu poate fi imputată statului în condițiile în care debitorul este o persoană privată, iar cererea de chemare în judecată urmează a fi respinsă ca neîntemeiată.

Poziția părților în ședința de judecată

31. În ședința de judecată din 03 aprilie 2025 s-a prezentat reclamanta Maevskaia Inga, asistată de reprezentantul său, avocatul Caisin Valentin, în baza mandatului anexat la materialele dosarului. S-a prezentat reprezentantul pârâtului Ministerul Justiției al Republicii Moldova, *****, în baza legitimației și procurii. În ședință a participat traducătorul *****

32. Intervenienții accesorii, executorii judecătorești ***** și *****, nu s-au prezentat, motivele neprezentării nefiind comunicate instanței.

33. Reclamanta Maevskaia Inga și reprezentantul acesteia, avocatul Caisin Valentin, au susținut cererea de chemare în judecată, solicitând admiterea integrală a acțiunii, constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și încasarea prejudiciului moral solicitat.

34. Reprezentantul Ministerului Justiției al Republicii Moldova, *****, a solicitat respingerea cererii de chemare în judecată ca fiind neîntemeiată, susținând argumentele expuse în referință și în pledoaria scrisă.

Aprecierea instanței

35. Audiind participanții prezenți la proces, examinând materialele cauzei și apreciind probele administrate în raport cu argumentele invocate, instanța de judecată consideră că cererea de chemare în judecată urmează a fi admisă parțial, din considerentele ce urmează.

36. Potrivit art. 118 alin. (1) din Codul de procedură civilă, „fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel".

37. Conform art. 130 alin. (1) din Codul de procedură civilă, „instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, întemeiată pe examinarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege".

38. În contextul particular al Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011, regula generală a sarcinii probațiunii este completată de o regulă specială. Astfel, sarcina probațiunii lipsei de încălcare a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și a lipsei suportării unui prejudiciu moral revine Ministerului Justiției, dar sarcina de a dovedi prejudiciul material, costurile și cheltuielile de judecată revine reclamantului.

39. Potrivit art. 2 alin. (1) din Legea nr. 87/2011, orice persoană fizică sau juridică ce consideră că i-a fost încălcat dreptul la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești poate adresa în instanța de judecată o cerere privind constatarea unei astfel de încălcări și repararea prejudiciului cauzat prin această încălcare.

40. Potrivit art. 2 alin. (2) din aceeași lege, repararea prejudiciului se face doar în măsura în care încălcarea nu poate fi imputată exclusiv persoanei care a depus cererea de reparare a prejudiciului. Din această formulare rezultă că eventuala contribuție a reclamantului la durata procedurii nu exclude automat răspunderea statului, decât în ipoteza în care încălcarea îi este imputabilă exclusiv reclamantului. În celelalte situații, conduita reclamantului se evaluează împreună cu conduita autorităților și poate influența întinderea reparației.

41. Potrivit art. 2 alin. (6) din Legea nr. 87/2011, mărimea reparației se stabilește de instanța de judecată în fiecare caz în parte, în funcție de circumstanțele cauzei, de pretențiile invocate de reclamant, de complexitatea cauzei, de comportamentul reclamantului, de conduita autorităților relevante, de durata încălcării și de importanța procesului pentru reclamant.

42. Conform art. 5 alin. (1) din Legea nr. 87/2011, în urma constatării încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, instanța decide asupra acordării unei satisfacții echitabile de la bugetul de stat în contul reparării prejudiciului moral, material, precum și a costurilor și cheltuielilor de judecată. Totodată, potrivit art. 5 alin. (2) din aceeași lege, instanța poate decide că simpla constatare a încălcării reprezintă prin sine o satisfacție echitabilă pentru prejudiciul moral, dacă natura cauzei și circumstanțele concrete justifică o asemenea soluție.

43. În prezenta cauză, simpla constatare a încălcării nu este suficientă. Titlul executoriu vizează pensia de întreținere pentru copii minori, obligație cu natură periodică, alimentară și cu destinație nemijlocită de acoperire a nevoilor curente ale copiilor. În asemenea litigii, întârzierea executării nu afectează doar un interes patrimonial abstract, ci diminuează efectiv utilitatea hotărârii judecătorești și pune creditorul într-o stare prelungită de incertitudine și presiune.

44. Potrivit art. 70 alin. (1) din Codul de executare, „documentul executoriu va fi executat în termenul indicat în el sau, în cazul în care nu este indicat, într-un termen rezonabil. Criteriile de determinare a termenului rezonabil sînt: complexitatea procedurii de executare,

comportamentul participanților la procedura de executare, interesul creditorului și conduita executorului judecătoresc”.

45. Potrivit art. 70 alin. (2) din Codul de executare, „executorul judecătoresc urmează să întreprindă imediat toate acțiunile necesare în vederea executării hotărîrii judecătorești. Dacă legea nu prevede altfel, termenul dintre acțiunile complexe ce urmează a fi întreprinse de executorul judecătoresc nu va depăși 15 zile. Curgerea acestui termen se suspendă pe durata suspendării sau amînării executării, strămutării procedurii de executare, imposibilității executorului judecătoresc de a acționa din motive ce nu depind de voința sa, precum și în cazul în care nu au fost avansate cheltuielile necesare pentru efectuarea actului următor”.

46. În contextul legal menționat mai sus, instanța reține că prezenta cauză nu are ca obiect executarea nemijlocită a hotărârii judecătorești pronunțate în favoarea reclamantei și nici substituirea debitorului privat de către stat. Obiectul cauzei este limitat la verificarea funcționării mecanismului de executare, respectiv dacă autoritățile implicate au acționat cu diligența necesară pentru a asista creditorul în realizarea dreptului stabilit printr-o hotărâre definitivă.

47. Sub acest aspect, art. 6 § 1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului nu garantează doar accesul formal la o instanță, ci și efectivitatea rezultatului judiciar obținut. În jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, executarea unei hotărâri judecătorești definitive este parte integrantă a „procesului” în sensul art. 6 § 1 din Convenție, deoarece dreptul de acces la instanță ar deveni iluzoriu dacă ordinea juridică internă ar permite ca o hotărâre definitivă și obligatorie să rămână fără efect practic în detrimentul unei părți.

48. Această idee a fost consacrată, între altele, în cauza Hornsby împotriva Greciei, în care Curtea Europeană a reținut că executarea unei hotărâri pronunțate de orice instanță trebuie privită ca parte integrantă a procesului. În aceeași linie, în cauzele Ruianu împotriva României, Fociac împotriva României și Fuklev împotriva Ucrainei, Curtea a dezvoltat obligația pozitivă a statului de a pune la dispoziția creditorului un sistem de executare efectiv, atât în drept, cât și în practică, și de a acționa cu diligență prin autoritățile sale atunci când executarea depinde de conduita unui debitor privat.

49. În cauza Sanglier împotriva Franței, Curtea Europeană a reținut că dreptul de acces la instanță nu obligă statul să garanteze executarea oricărei hotărâri civile indiferent de circumstanțe, mai ales atunci când neexecutarea este determinată de conduita sau insolvabilitatea unui debitor privat. În același timp, în cauzele Fuklev împotriva Ucrainei, Cebotari și alții împotriva Republicii Moldova și Badan împotriva Republicii Moldova, Curtea a subliniat că, în procedurile de executare împotriva debitorilor privați, obligația statului este una de mijloace, nu de rezultat, dar autoritățile trebuie să acționeze cu diligență, consecvență și într-un termen compatibil cu exigențele art. 6 § 1 din Convenție.

50. În aceeași ordine de idei, din jurisprudența Curții Europene rezultă că autoritățile nu pot transfera asupra creditorului sarcina organizării efective a executării și nici nu pot justifica durata excesivă doar prin dificultățile create de debitorul privat, atunci când ele însele nu demonstrează o conduită suficient de activă. În cauza S.C. Prodcomexim S.R.L. împotriva României, Curtea a tratat ca relevantă inclusiv lipsa unei reacții prompte a organelor de executare după ce creditorul a indicat direcții concrete de urmărire a bunurilor debitorului.

51. În consecință, standardul aplicabil în prezenta cauză nu este dacă statul a garantat plata integrală a pensiei de întreținere, ci dacă, în raport cu natura titlului executoriu, cu durata procedurii și cu datele cunoscute despre debitor, măsurile întreprinse de executorii

judecătorești au fost adecvate, suficiente și realizate într-un ritm compatibil cu cerința termenului rezonabil.

52. Din materialele cauzei rezultă că hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, nr. *****din *****a devenit irevocabilă la 20 august 2019. Procedura de executare a fost intentată de executorul judecătoresc ***** la *****, iar până la data pronunțării prezentei hotărâri, 19 mai 2025, obligația stabilită prin titlul executoriu nu a fost executată integral.

53. Instanța nu poate reține integral poziția reclamantei potrivit căreia, pe întreaga durată a procedurii, executorii judecătorești nu ar fi întreprins nicio măsură de executare. Din materialele dosarului rezultă că au fost efectuate anumite acte: intentarea procedurii de executare, strămutarea documentului executoriu conform datelor privind domiciliul sau bunurile debitorului, preluarea executării de către executorul judecătoresc *****, verificări în registre, aplicarea interdicției de înstrăinare asupra bunului imobil identificat, aplicarea sechestrului asupra conturilor bancare, demersuri de anunțare în căutare a debitorului, recepționarea unei plăți parțiale în sumă de 18 000 lei, strămutarea ulterioară a executării către executorul judecătoresc *****, precum și inițierea procedurilor de valorificare a bunului imobil.

54. Însă existența unor acte punctuale de executare nu este, prin ea însăși, suficientă pentru a exclude încălcarea dreptului la executare într-un termen rezonabil. În asemenea cauze, instanța nu verifică doar dacă au existat acte de executare, ci dacă acestea au fost efective, coerente, continue și proporționale cu miza titlului executoriu.

55. Sub aspectul complexității, instanța reține că procedura nu a fost lipsită de dificultăți. Debitorul era persoană privată, nu figura cu mijloace bănești disponibile în conturile bancare, nu era încadrat în câmpul muncii și nu deținea mijloace de transport urmărite. Totodată, valorificarea bunului imobil din or. ***** presupunea respectarea unor etape procedurale distincte, inclusiv identificarea, sechestrarea, evaluarea, informarea părților și organizarea licitației.

56. Cu toate acestea, complexitatea menționată nu justifică durata globală a procedurii. Titlul executoriu privea o obligație clară, determinată și cu caracter alimentar. Mai mult, existența unui bun imobil în or. ***** a fost invocată de reclamantă încă din etapa inițială a executării. Chiar dacă simpla existență a bunului nu presupunea valorificarea lui imediată și automată, această informație impunea o conduită mai activă, mai structurată și mai rapidă din partea organului de executare.

57. În ceea ce privește interesul creditorului, instanța reține că acesta era unul sporit. Hotărârea supusă executării nu privea o creanță comercială sau o datorie obișnuită, ci pensia de întreținere a copiilor minori. Prin natura sa, pensia de întreținere trebuie să fie disponibilă periodic, la momentul la care apar necesitățile copilului. Plata întârziată sau incertă afectează însăși finalitatea obligației, deoarece nevoile curente ale copilului nu pot fi suspendate până la finalizarea procedurilor de executare.

58. Această circumstanță impunea executorilor judecătorești un standard sporit de diligență. În cauze de acest tip, analiza nu poate fi redusă la constatarea formală că debitorul este persoană privată ori că au fost emise anumite acte de executare. Este necesară verificarea efectului real al acestor acte asupra executării, mai ales atunci când titlul urmărit privește pensia de întreținere a copiilor minori.

59. Sub aspectul conduitei creditorului, instanța reține că reclamanta nu a fost pasivă. Aceasta a prezentat titlul executoriu spre executare, a comunicat informații despre bunul imobil al

debitorului, a formulat cereri privind aplicarea unor măsuri de executare și, ulterior, a solicitat strămutarea executării pentru urmărirea bunului imobil.

60. În același timp, instanța reține și anumite elemente care nu permit imputarea integrală a duratei autorităților. Din materialele cauzei rezultă că o solicitare expresă și consecventă de valorificare a bunului imobil prin expunere la licitație a fost formulată abia la o etapă mai avansată a procedurii. De asemenea, demersul privind aplicarea interdicției de a părăsi țara a fost scos de pe rol din cauza neachitării taxei de timbru. Aceste circumstanțe nu exclud încălcarea termenului rezonabil, dar sunt relevante la stabilirea proporțională a cuantumului reparației.

61. Sub aspectul conduitei executorilor judecătorești, instanța constată că procedura de executare nu a fost abandonată, dar nici nu a fost gestionată cu nivelul de continuitate și eficiență impus de natura obligației. În special, instanța reține că procedura a alternat între măsuri punctuale și perioade în care executarea nu a avansat substanțial, deși obligația era una de întreținere, dar bunul imobil al debitorului era indicat și putea constitui o direcție reală de executare.

62. Instanța reține că transmiterea documentului executoriu între executorii judecătorești ***** și ***** a avut explicații formale legate de competența teritorială, domiciliul debitorului și locul aflării bunului. Totuși, aprecierea termenului rezonabil nu se limitează la verificarea legalității fiecărei strămutări privite izolat. Instanța trebuie să evalueze efectul lor cumulativ asupra executării. În prezenta cauză, efectul practic al acestor strămutări a fost prelungirea procedurii, fără ca executarea să avanseze proporțional cu trecerea timpului.

63. În această ordine de idei, nu poate fi acceptată o abordare pur formală, potrivit căreia statul ar fi exonerat de răspundere doar pentru că executorii au emis, la anumite intervale, încheieri, somații, interpelări sau demersuri. Ceea ce interesează în temeiul Legii nr. 87/2011 este efectivitatea mecanismului de executare în ansamblu, iar nu existența izolată a unor acte procedurale.

64. Instanța nu reține nici argumentul că, în lipsa unor cereri repetate ale creditorului, executorul judecătoresc ar fi fost lipsit de posibilitatea de a acționa. Creditorul are dreptul de a orienta procedura și de a solicita aplicarea unor măsuri, dar executorul judecătoresc este autoritatea investită cu exercitarea forței publice în procedura de executare. În limitele legii, acesta trebuie să identifice și să aplice măsurile necesare pentru realizarea titlului, mai ales atunci când obligația privește pensia de întreținere.

65. Prin urmare, instanța conchide că, deși neexecutarea integrală nu poate fi imputată exclusiv autorităților, durata și modul concret de desfășurare a procedurii relevă o întârziere incompatibilă cu cerința termenului rezonabil. Statul nu răspunde pentru simplul fapt că debitorul privat nu a plătit integral pensia de întreținere, dar răspunde pentru faptul că mecanismul de executare nu a funcționat cu promptitudinea și coerența cerute de natura titlului executoriu.

66. În consecință, instanța constată încălcarea dreptului reclamantei Maevskaia Inga la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești nr. *****din *****privind încasarea pensiei de întreținere.

67. Cu referire la art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenția Europeană a Drepturilor Omului, instanța reține că o creanță stabilită printr-o hotărâre judecătorească definitivă și executorie constituie, în principiu, un „bun” în sens convențional, atunci când este suficient de certă. În prezenta cauză, creanța reclamantei rezulta dintr-o hotărâre definitivă, iar imposibilitatea de a beneficia într-un termen rezonabil de efectele acesteia are și o dimensiune patrimonială.

68. Totuși, instanța apreciază că nu se impune o constatare separată și autonomă a unei încălcări distincte a art. 1 din Protocolul nr. 1, dincolo de încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil, deoarece pretenția reclamantei este reparată prin satisfacția echitabilă acordată pentru întârzierea executării. Dimensiunea patrimonială a creanței este valorificată de instanță la aprecierea gravității încălcării și a cuantumului prejudiciului moral, dar nu justifică acordarea unei reparații suplimentare în lipsa unui prejudiciu material distinct probat.

69. Cu privire la prejudiciul moral, instanța reține că, în cauzele întemeiate pe Legea nr. 87/2011, constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil justifică acordarea unei satisfacții echitabile atunci când simpla constatare nu este suficientă. În speță, durata procedurii, natura obligației și miza acesteia pentru reclamantă determină concluzia că reclamanta a suportat o stare de frustrare, incertitudine și neîncredere în efectivitatea mecanismului de executare.

70. Sarcina de a dovedi lipsa suportării prejudiciului moral revenea Ministerului Justiției, dar probele administrate nu permit reținerea unei asemenea concluzii. Dimpotrivă, caracterul alimentar al pensiei de întreținere, durata executării și lipsa executării integrale confirmă că încălcarea a depășit nivelul unui simplu inconvenient procedural.

71. Totuși, suma de 100 000 lei solicitată de reclamantă este excesivă în raport cu circumstanțele concrete ale cauzei. Prejudiciul moral trebuie apreciat echitabil, individualizat și proporțional, fără a transforma despăgubirea într-un beneficiu nejustificat. În această evaluare, instanța ia în considerare durata procedurii de executare, miza sporită a titlului, caracterul alimentar al pensiei de întreținere și necesitatea protejării interesului copiilor minori.

72. În același timp, instanța ține cont de faptul că debitorul era persoană privată, că au fost întreprinse anumite măsuri de executare, că a existat o plată parțială de 18 000 lei, că executarea a fost îngreunată de lipsa mijloacelor bănești și a veniturilor oficiale ale debitorului, precum și de faptul că valorificarea bunului imobil presupunea respectarea etapelor procedurale prevăzute de lege.

73. Instanța ține cont și de conduita reclamantei în măsura în care aceasta a influențat dinamica procedurii, fără a-i imputa exclusiv durata executării. Lipsa unei solicitări timpurii și constante de valorificare a bunului imobil, precum și nefinalizarea demersului privind interdicția de a părăsi țara din cauza neachitării taxei de timbru justifică reducerea cuantumului reparației față de suma pretinsă, dar nu justifică respingerea integrală a cererii.

74. În contextul tuturor acestor circumstanțe, instanța apreciază că suma de 20 000 lei constituie o satisfacție echitabilă, rezonabilă și compensatorie pentru prejudiciul moral cauzat reclamantei prin încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești. Suma solicitată de 100 000 lei depășește limita unei compensații proporționale, deoarece nu ține suficient cont de caracterul privat al debitorului, de măsurile de executare totuși întreprinse, de plata parțială efectuată, de dificultățile obiective ale executării și de elementele conduitei creditorului care au influențat dinamica procedurii. Prin urmare, suma de 20 000 lei păstrează echilibrul dintre gravitatea încălcării, miza cauzei și particularitățile executării împotriva unui debitor privat, evitând atât minimalizarea încălcării, cât și transformarea reparației într-o sancțiune punitivă împotriva statului.

75. Cu privire la cheltuielile de judecată, instanța reține că reclamanta a solicitat încasarea acestora, dar cuantumul cheltuielilor urma să fie concretizat pe parcursul examinării cauzei.

În lipsa unor probe suficiente privind suportarea unor cheltuieli concrete, necesare și rezonabile, instanța nu identifică temei pentru admiterea separată a acestui capăt de cerere.

76. Prin urmare, cererea de chemare în judecată urmează a fi admisă parțial, cu constatarea încălcării dreptului reclamantei la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești nr. *****din *****și încasarea din contul bugetului de stat, prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova, a sumei de 20 000 lei cu titlu de compensare a prejudiciului moral. În rest, pretențiile reclamantei urmează a fi respinse ca neîntemeiate.

77. În conformitate cu prevederile Legii nr. 87 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești din 21 aprilie 2011, articolelor 118, 130, 236, 238, 239, 241 și 362 Cod de procedură civilă, instanța de judecată,

hotărăște:

Se admite parțial cererea de chemare în judecată formulată de către Maevskaia Inga împotriva Ministerului Justiției al RM, intervenienți accesorii - executorul judecătoresc ***** și ***** cu privire la constatarea faptului încălcării termenului rezonabil de executare a hotărârii judecătorești, încasarea prejudiciului moral.

Se constată încălcarea lui Maevskaia Inga a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești nr. *****din *****privind încasarea pensiei de întreținere a copilului minor.

Se încasează din contul bugetului de stat, prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova, în beneficiul lui Maevskaia Inga (IDNP: *****) suma de 20 000 (douăzeci mii) lei, cu titlu de compensare a prejudiciului moral.

În rest cerințele lui Maevskaia Inga se resping ca neîntemeiate.

Hotărârea cu drept de apel la Curtea de Apel Centru în termen de 30 zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, prin intermediul Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

Președintele ședinței, judecătorul /semnătură/ Ceban Alexandru